

CHEMICKÝ PRŮMYSL

Výrobce substrátů Agro CS utřil 1,6 miliardy

Přední český výrobce zahradních substrátů, travních směsí a hnojiv, společnost Agro CS z České Skalice u Náchoda, loni zopakoval tržby ve výši 1,6 miliardy korun z předchozího roku a zvýšil zisk o 35 procent na 104 milionů korun. Hlavní, zahradní divize společnosti vykázala růst o osm procent na 913 milionů korun. Počet zaměstnanců společnost loni snížila o deset zhruba na 230 lidí.

DOPRAVA

Uber pozastavuje činnost ve Francii

Americká firma Uber se rozhodla přerušit poskytování svého přepravního servisu ve Francii. Společnost, jejíž služby řidiči taxi vnímají jako nekalou alternativu k taxislužbě, se ve Francii potýkala s protesty, které často provázely násilí. Proti službě minulý týden stávkovali taxikáři po celé zemi. Prezident François Hollande v červnu prohlásil, že je pro úplný zákaz činnosti společnosti.

REALITY

V Česku přibývají skupiny privátních investorů

Skupin privátních investorů zaměřujících se na nemovitosti v Česku stále přibývá. Podle realitní poradenské společnosti CBRE je podobných větších skupin už kolem 50 a další neustále vznikají. Ještě před rokem a půl se na českém trhu pohybovalo 10 až 15 uskupení českých privátních investorů. Skupiny investorů vyhledávají hlavně komerční kancelářské nebo retailové nemovitosti.

AUTOMOBILOVÝ PRŮMYSL

Prodej nových vozů stoupl v pololetí o pětinu

Prodej nových osobních automobilů v Česku v prvním pololetí vzrostl o pětinu na 113 tisíc vozů. První Škoda získala podíl 32 procent, následoval Volkswagen a Hyundai. Téměř tři čtvrtiny nových automobilů kupovaly firmy. Škodě Auto rostl domácí prodej o 28 procent. Nejprodávanějším modelem byla Škoda Octavia před Fabií a Rapidem.

Záchrana planety se musí firmám vyplatit

Václav Trejbal

vaclav.trejbal@economia.cz

Světové velmoci se v boji proti změnám klimatu chovají zbaběle a nezodpovědně, myslí si Graciela Chichilnisky, přední odbornice na ekonomii klimatických změn, která stála i u zrodu obchodování s emisními povolenkami. Řešení přitom podle ní existuje, musí k němu ale být politická vůle.

Za několik měsíců sice v Paříži proběhne klíčový klimatický summit, ale státy zodpovědné za největší emise CO₂ se nechtějí zavázat k příliš ambiciózním zásahům do fungování svých ekonomik.

„To, co se děje před Paříží, je ostuda! Návrhy jednotlivých velmocí nás před katastrofickými změnami klimatu neuchrání,“ prohlašuje profesorka Stanfordské univerzity, která za svou práci dostala i Nobelovu cenu míru.

Ekonomce například vadí, že státy příliš oddalují snižování emisí. Spojené státy ohlásily, že do roku 2030 ztrojnásobí výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Čína chce sice mohutně sázet na bezemisní jaderné, větrné i solární elektrárny, ale kvůli své rostoucí spotřebě plánuje začít snižovat emise až po roce 2030. Už teď je přitom země největším znečišťovatelem atmosféry téměř se čtvrtinovým podílem vypouštěného CO₂.

„Za 15 let? Už teď se blížíme k bodu, odkud není návratu,“ varuje uznávaná akademička před důsledky jevů, které podle posledních poznatků s extrémně vysokou pravděpodobností zapříčiňuje lidská aktivita a které mají za následek vzestup hladiny oceánů, sucha, tornáda i sněhové bouře.

Poučení Evropané

Nejambicióznější plány v oblasti ochrany klimatu má EU, která hodlá do roku 2030 snížit emise o 40 procent. „Evropané se stovky let potýkají s nedostatkem suroviny a zdrojů a s omezeným půdním fondem i vodními zdroji. Roz-

Stromy se do HDP nezapočítávají, stejně jako čistý vzduch. Přesto je po nich poptávka, a tak je třeba pro ně vytvořit trh. Tomu se říká transformace kapitalismu.

Graciela Chichilnisky

vědkyně a ředitelka firmy Global Thermostat

vojové ekonomiky tuhle zkušenost nemají. Až dosud moc surovin ne-spotřebovaly. A Spojené státy mají kovbojskou ekonomiku. Kovbojové nepřemýšlejí o omezených zdrojích,“ říká profesorka. Připomíná, že Evropa si jako jediný region stanovila závazný strop pro emise, a proto v ní, na rozdíl od jiných lokalit, mohl v roce 2005 vzniknout i systém obchodování s povolenkami.

Svět k řešení situace podle ní potřebuje silné politické lídry. Ne-

zbytné technologie jsou již k dispozici, a sama profesorka se svými kolegy dokonce na jedné takové pracuje.

„Vynalezli jsme technologii, jejíž patent spoluvlastním, která odebírá CO₂ ze vzduchu,“ popisuje aktivitu firmy Global Thermostat, kterou řídí. Inspiraci pro nápad byly ponorky v nacistickém Německu, jež potřebovaly odsávat oxid uhličitý, aby se posádka neudusila. Moduly firmy využívají zbytkové teplo

elektráren či průmyslových provozů, čímž oproti konkurenčním technologiím výrazně šetří náklady a zachytávají údajně více skleníkového plynu, než elektrárny produkují.

Oxid nad zlato

Nashromážděný CO₂ má podle ředitelky firmy řadu možných uplatnění, například při těžbě ropy, výrobě biopaliv či průmyslových plynů nebo třeba i k syčení nápojů,

Byznysmenka i vědkyně

O změnách klimatu napsala ekonomka Graciela Chichilnisky přes desítku knih a stovky článků. Vymyslela koncept obchodování s emisními povolenkami. Byla hlavní americkou autorkou v Mezivládním panelu o změnách klimatu, který získal v roce 2007 Nobelovu cenu za mír. Založila a vedla několik úspěšných firem. Do Česka přijela přednášet čínským studentům na Prague Summer School.

Foto: Lukáš Bíba

jako je kola. „Bereme z atmosféry škodlivou látku a přeměňujeme ji v peníze,“ říká Chichilnisky. Chce tak v praxi uvést své teoretické poznatky z akademické sféry: při správném nastavení ekonomického systému může být ze záchranu planety dobrý byznys. Její firma má zatím dvě prototypová zařízení kousek od kalifornského sídla Google a dvě další staví. Uzavřela také dohodu s energetickým gigantom NRG Energy a spolupracuje i s výrobcem technických plynů Linde, jedním z největších znečišťovatelů CO₂ na světě.

Životaschopnost jejího byznysu ale bude, jak sama přiznává, do určité míry záviset na ceně povolenek k vypouštění emisí CO₂. Pokud bude „pokuta“ za znečišťování příliš nízká, firmám se nevyplatí investovat do nových technologií s nižšími emisemi. Právě to se přitom nyní děje na jediném větším funkčním trhu s povolenkami ETS, který pokrývá necelou polovinu emisí Evropské unie. Dlouhodobě ho trápí převis nabídky nad poptávkou. Stávající cena něco přes sedm eur za tunu oxidu není pro energetické a průmyslové firmy dostatečně motivující.

Chichilnisky v této souvislosti upozorňuje na nedávný dopis šesti evropských ropných koncernů, adresovaný Spojeným národům, v němž žádají o vytvoření trhu s emisními povolenkami po celé planetě tak, aby mohly realizovat dlouhodobé investice. „Společnost Exxon říká, že tuna CO₂ by měla stát 60 dolarů. Podle mě cokoli nad 20 až 30 dolarů bude znamenat výrazný rozdíl proti současnosti.“

Vytvoření globálního trhu s povolenkami přý nemusi být tak vzdálenou vidinou. Funkční trh už existuje v Kalifornii i v některých asijských státech. „Každá země by se musela přihlásit ke konkrétnímu emisnímu stropu, pak by to bylo možné,“ říká vědkyně. Kromě atmosféry je podle ní třeba vymyslet podobná řešení i pro biodiverzitu a vodu. „Nejdůležitější trhy 21. století budou trhy s věcmi, které byly dříve zdarma.“

Nejbohatší Chorvat spustí balkánského Alibabu

Simone Radačičová

simone.radacicova@economia.cz

Majitel obchodní skupiny Agrokor, nejbohatší Chorvat Ivica Todorić, připravuje spuštění internetového obchodu, který se má stát regionální obdobou rychle rostoucího internetového „tržiště“ Alibaba. Přes tento čínský obchodní portál se již celosvětově prodává více zboží než přes konkurenční Amazon a eBay dohromady.

„Rozvoj tohoto projektu jsme odstartovali na začátku letošního

430 mil. eur

(v přepočtu 11,8 miliardy korun) činí podle odhadu časopisu Forbes majetek Ivici Todoriće, vlastníka skupiny Agrokor.

roku. Mělo by se jednat o regionální internetovou platformu, která bude mít velkou nabídku výrobků a služeb,“ popsal Todorić.

K máni budou jak produkty od řetězců, jako je Konzum nebo Mercator, které spadají pod zmíněný koncern Agrokor, tak i od dalších dodavatelů. Objednané zboží si pak zákazníci budou moct vyzvednout na pobočkách těchto řetězců nebo si je objednat až domů.

„Už teď na projektu nazvaném A007 pracuje stovka odborníků ze všech částí koncernu. Plánujeme, že celý projekt bude dokončen letos na podzim,“ dodal. První zá-

kazníci by ho pak mohli otestovat v zimě nebo nejspíše na začátku roku 2016.

Nejprve by Todorićův e-shop A007 měl nabízet své výrobky v Chorvatsku. Postupně by se ale měl rozšířit i do dalších balkánských zemí, například do Bosny a Hercegoviny či do Srbska, kde už Todorićův koncern Agrokor působí.

Todorić se domnívá, že by se tento internetový obchod brzy mohl stát perlou jeho obchodního impéria. Prodej přes síť navíc nabízí také jeho Konzum, který je největším maloobchodním řetězcem v Chorvatsku.

Agrokor je největší soukromou společností v Chorvatsku, jeho tržby dosahují zhruba na pět miliard dolarů ročně, tedy v přepočtu 123 miliard korun. Spadá pod něj zhruba 20 firem, které podnikají například ve výrobě zmrzliny, mražených výrobků nebo také minerální vody.

Kořeny Todorićova obchodního impéria sahají do 70. let, kdy vsadil na pěstování a prodej květin. Svůj podnik ale začal v dalších letech rozšiřovat, a to hlavně koupí dalších firem. Obratně využil i války v letech 1991 až 1995, kdy se řada chorvatských firem dostala do potíží. Tehdy se mu podařilo ovládnout například řetězec Unikon-

zum, tedy předchůdce dnešního Konzumu. Později se vydal na nákupy do sousedních zemí. Jeho největším úlovkem je pak slovinská síť prodejen Mercator. O ni se zajímal několik let, než se mu v roce 2013 konečně podařilo podepsat dohodu o koupi nadpolovičního balíku akcií za 240 milionů eur.

Nyní „květinový král“, jak Todorićovi přezdívali média, připravuje vstup Agrokoru na burzu. Primární emise akcií, ke které by mělo dojít zřejmě v Londýně, by mohla koncern ohodnotit na čtyři miliardy eur (109 miliard korun).